

131 MAYIS 1993

DK 4

- Çorum

10807

Çorum'un 2 numaralı şer'iyeye sicili transkripsiyon ve değerlendirme (H.1268-1280 M.1852-1863). GÜNDOĞDU, Abdullah. Bil. Uz. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1989. 399s. Danışman: Prof.Dr.Mustafa Kafalı.

3050 FAROQHI, Suraiya. Town officials, timar-holders, and taxation: the late sixteenth-century crisis as seen from Çorum. *Turcica*, 18 (1986) pp.53-82

- Tınalır
- Çorum

20 MAYIS 1993

DK 15

26 AGUSTOS 1991

ilim dalı: TTM

madde: Çorum

- A. Br. : c. VI, s. 515-516
B. L. : c. V, s. 2781-2782
F. A. : c. , s.
M. L. : c. II, s. 297-98
T. A. : c. XII, s. 115-116

DK 17

Bu ildeki cami, kuran kursu, din görevlisi, öğrenci v.s konularındaki bilgiler i-"CAMİ" poşetine müracaat ediniz.

AKYOL, Erol : Bayat (Çorum) Eoseninin palinolojik incelemesi ve Karakaya - Emirşah kömürleri arasında denestirme denemesi. Etude palynologique de l'Eocène de Bayat (Çorum - Turquie) et essai de corrélation entre Karakaya et Emirşah. *Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Dergisi. Bulletin of the Mineral Research and Exploration Institute of Turkey*, (91), 10.78, 39-53.39-53 Türkçe ve Fr. özet. Bibliyografya

DK 14

MADETE YERLENDIKTAN
GÖRÜLMEK ÜZERE OKUNAN

10 OCAK 1994

030911 ÇORUM

Tez başlığı : Çorum ili ve turizm.
Danışman : Prof. Dr. Cemal Şanlı.
Tezi hazırlayan : Kasım Özdemir. Ens. no : 87/1561. Tarih : 1989.

N.Ü. Ed. Fak. R.Ö. 4-6

90-962201

Çorumlu halk ozanları / [hazırlayan], Hüseyin Çırakman. -- 1. basım. -- Aksaray, İstanbul : Alev Yayınevi, 1992. 259 p. ; 21 cm.

I. Çırakman, Hüseyin.

10 OCAK 1996

915.611205
TU.Ç

Turkey [Yearbooks]

Çorum il yıllığı 1973.- Ankara: [T.C. İçişleri Bakanlığı Çorum Valiliği], 1973. xvi, 385, [15] p., [16] leaves of plates: ill. (some col.), maps; 28 cm.
Title on added t.p.: Cumhuriyetin 50. yılında
Bibliography: p. [384] - 385

1. Çorum I. Title

7024

- Çorum

26 MAYIS 1993

BULUÇ,

Sevim (Doç. Dr.), Çorum Tarihi, Ankara : Eta Basımevi, 1986.

DK 2

Bliss, Frederick Jones, and R. A. S. Macalister. *Excavations in Palestine during the Years 1898-1900*. London, 1902.
 Bliss, Frederick Jones. *The Development of Palestine Exploration*. New York, 1906.
 King, Philip J. "Frederick Jones Bliss at Tell el-Hesi and Elsewhere." *Palestine Exploration Quarterly* 122 (1990): 96-100. Basic review of Bliss's contributions to the field of archaeology.
 Matthers, John M. "Excavations by the Palestine Exploration Fund at Tell el-Hesi, 1890-1892." In *Tell el-Hesi, vol. 4, The Site and the Expedition*, edited by Bruce T. Dahlberg and Kevin G. O'Connell, pp. 37-67. Winona Lake, Ind., 1989. Detailed review and modern critical analysis of Bliss's excavations at Tell el-Hesi.

JEFFREY A. BLAKELY

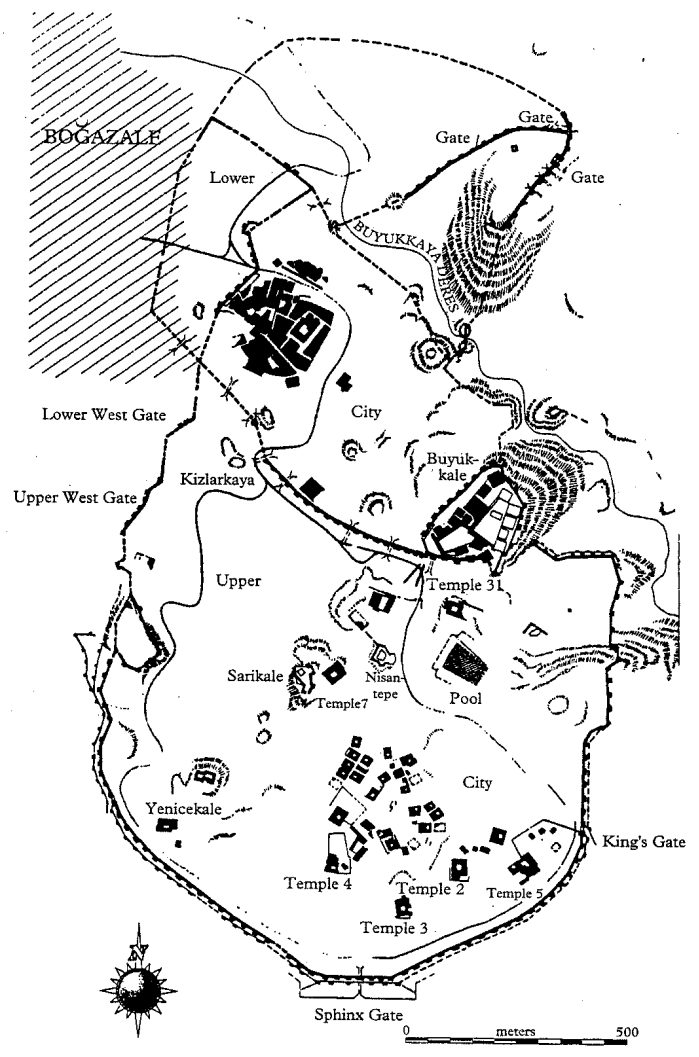
BOATS. See Ships and Boats.

BODRUM. See Halikarnassos.

Çorum

BOĞAZKÖY, site of Ḫattuša, the capital of the Hittite Empire. The village of Boğazköy has been renamed Boğazkale and upgraded to a town, but scholars continue to use its former name. Boğazköy (roughly 40°01' N, 34°40' E) is in the province (Tk., *il*) of Çorum, Turkey, 200 km (124 mi.) on the road east of Ankara, 80 km (50 mi.) from Çorum; 40 km (25 mi.) from Yozgat; and 19 km (12 mi.) from Alaca Höyük. It is situated at the southern end of a small, fertile plain. The ancient city rises on a slope between two deeply cut streambeds, filling the angle between their converging courses. The ancient city rises toward the south from about 900 m to about 1200 m above sea level on a length of about 2 km (1 mi.). It covers an area of 414 acres. The modern town lies near the northern end of the ancient city, partly encroaching upon it.

Boğazköy was discovered in 1834 together with the nearby rock sanctuary Yazılıkaya by the French explorer Charles Texier. It was later visited by British and German scholars. In 1893 and 1894 another Frenchman, Ernest Chantre, found some fragments of clay tablets inscribed in Babylonian cuneiform script, but in a hitherto unknown language. In 1901, J. A. Knudtzon deciphered two letters found at Tell el-Amarna written in a language he recognized as Indo-European; they belonged to a correspondence between Pharaoh Amenhotep III and a king of the country of Arzawa. It was soon noticed that the language of these letters closely resembled that of Chantre's tablets. Therefore, in 1905, the German archaeologist Hugo Winckler and Theodore Makridi Bey, second director of the Istanbul Museum, went to Boğazköy in search of Arzawa. The following year, they began excavations at the site under the auspices of the museum but financed in part by the Deutsche Orient-Gesellschaft (DOG). They found thousands of tablets and fragments on the west slope of Büyükkale, the royal acropolis. Since the introductory formulas on some tablets were written in Ak-

BOĞAZKÖY. Plan of the ancient city. (Courtesy ASOR Archives)

kadian (Babylonian), Winckler immediately recognized the title "Great King, King of Ḫatti," which showed that Boğazköy had been the Hittite capital. The excavations continued in 1907, 1911, and 1912 and included some storerooms belonging to the Great Temple. Fieldwork brought the total number of tablets to ten thousand, and these became the source material for Hittitology. In 1907, a team of archaeologists and architects, directed by Otto Puchstein, under the auspices of the German Archaeological Institute, surveyed and partly excavated the city walls, including five gates and five temples.

After World War I the excavations were resumed in 1931 jointly by the German Archaeological Institute and the DOG. Because Winckler had only dug for tablets and Puchstein's work was limited to the great monuments, it became necessary to establish the site's stratigraphy with modern methods. The field director was Kurt Bittel. Interrupted in 1939 by World War II, the work was resumed in 1952

DK 7

دائرة المعارف بزرگ اسلامی، جلد هشتم، تهران، ۱۳۷۷، ISAM 70902

MADRID ... SONRA ...

یونان و مرکز بخشی به همین نام در استان تراکیا (سامی، ۹۳۶/۲: استرابن، III/365؛ یا ولی، XVIII/1333).

شهر اسکچه: این شهر که در ۴۸ کیلومتری غرب کوملجنه، در ۲۲ کیلومتری ساحل دریا و در کنار رودخانه‌ای همنام خود قرار دارد، از شمال به دامنه‌های سلسله جبال زُدوپ^۲ محدود است و از جنوب تا کنار دریا، دشت وسیعی را در بر می‌گیرد (سامی، ۹۳۷/۲).

اسکچه در ۷۴۶ق/۱۳۴۵م با یاری عمر بیک، امیر آیدین، از تصرف مومچلو راهزن بلغاری که یگه تاز منطقه ردوپ - اسکچه تا یونان شمالی بود، خارج گردید و بر متصرفات امپراتور بیزانس ضمیمه شد (اوزون چارشیلی، I/134). در ۷۷۴ق/۱۳۷۲م عثمانیها آنجا را به انضمام مقدونیه شمالی داخل قلمرو خود ساختند (همو، I/171). اوزون چارشیلی درباره تاریخ این واقعه با اشاره به نوشته نشری، عاشق پاشا زاده، لطفی پاشا و سعدالدین که ۷۸۷ق/۱۳۵۸م دانسته‌اند، نظر آنان را با ذکر دلیل رد کرده است (نک: همانجا، حاشیه).

از زمان بایزید دوم (۸۸۶-۹۱۸ق/۱۴۸۱-۱۵۱۲م) که سراسر خاک یونان جزو امپراتوری عثمانی درآمد، تا اوایل سده ۱۹م اسکچه نیز جزو مستملکات عثمانی محسوب می‌شد (سامی، ۴۸۲۷/۶). اسکچه مدتی در سنجاق کوملجنه مرکز قضا و تابع ولایت ادرنه و بندر بازرگانی بوده است و اسکله‌ای به نام اسکله قره آغاج داشته و جمعیتش بالغ بر ۶ هزار نفر می‌شده که بیشتر آن را مسلمانان، و باقی را یونانیان مسیحی تشکیل می‌داده‌اند (همو، ۹۳۷/۲). مدتی نیز جزو شهرستان نییجه قره‌صو و تابع سنجاق درامه [دراما] بوده است (رفعت، ۱۶۳/۱).

بخش اسکچه: این بخش در انتهای جنوب شرقی ادرنه واقع شده، و از مشرق به کوملجنه، از شمال به شهرستان دازیدره، از مغرب به ولایت سلانیک و از جنوب به دریای آدالر (جزایر) محدود است. سابقاً مشتمل بر ۵ ناحیه صقارقیا، یسی اوران، چلبلو، نییجه وینی کوی بوده، از این ۵ ناحیه نییجه که به قره‌صو نییجه‌سی معروف است، بزرگ‌تر از اسکچه و مرکز داد و ستد بوده است. بخش اسکچه از لحاظ فراوانی و مرغوبیت توتون مشهور است که به دیگر نقاط جهان صادر می‌شود.

زمینهای این بخش از نظر کشاورزی بسیار پر حاصل است و حیوانات و محصولات گوناگون در آنجا به عمل می‌آید. با اینهمه، منبع اصلی ثروت و درآمد مردم محصولات توتون است (سامی، همانجا).

مآخذ: رفعت افندی، احمد، لغات تاریخی و جغرافیة، استانبول، ۱۲۹۹ق؛ سامی، شمس‌الدین، قاموس الاعلام، استانبول، ۱۳۰۶ق؛ نیز:

Pauly; Strabo, *The Geography*, tr. H. L. Jones, London, 1967; Uzuncarsılı, İ. H., *Osmantlı tarihi*, Ankara, 1982. ابوالحسن دیانت

اسکافی بعد از مرگ نوح بن نصر و جانشینی پسر عبدالملک (۳۴۳ق)، همچنان در مقام خود باقی ماند، تا اینکه در اوایل حکومت وی، در بخارا درگذشت (همان، ۹۹/۴ - ۱۰۰). برخی از شاعران معاصر او چون هرنمی ابیوردی (همانجا) و حسن بن علی مطرانی (نک: همو، ثمار...، ۲۷۰) در رثای وی اشعاری سرودند که از مرثیه ابیوردی بیت زیر شهرت بسیاریافت (نیز نک: بیهقی، ۷۹۵):

آلم تر دیوان الرسائل عطلت بفقدانه اقلامه و دفاتره بجز تعالی، نظامی عروسی نیز در چهارمقاله (ص ۱۳-۱۶) شرحی از زندگانی اسکافی به دست داده که با خطاهای شگفت‌انگیز تاریخی همراه است. مثلاً او را دبیر نوح بن منصور (حک ۳۶۶-۳۸۷ق/۹۷۷-۹۹۷م) و آلتکین (د ۳۵۲ق/۹۶۳م) پنداشته است که به هیچ روی با قراین تاریخی سازگار نیست. همچنین در برخی منابع (نک: هدایت، ۲۰۸/۱)، میان ابوالقاسم اسکافی و ابوحنیفه اسکافی (ه م) که در سده ۵ق/۱۱م می‌زیسته، خلط شده است (برای تفصیل، نک: قزوینی، ۱۴۰؛ فروزانفر، ۱۹۹).

تعالی، اسکافی را «لسان خراسان» و یگانه آن دیار دانسته، و بر آن است که او گرچه در نثر دستی چیره داشت، ولی در سرودن شعر مانند جاحظ اندک مایه بود. او در فن دبیری چنان مهارت داشت که گفته‌اند یک بار در حضور نوح بن نصر نامه‌ای را که پیش‌تر امیر به نگارش آن فرمان داده، و او کوتاهی کرده بود، بی آنکه نوشته باشد، فی البداهه بخواند، چندانکه امیر سامانی به قصور او پی نبرد و اسکافی بعداً همان مطالب را به رشته تحریر درآورد. اما مراسلات شخصی و دوستانه (اخوانیات) او هرگز به پایه مراسلات دیوانیش (سلطانیات) نمی‌رسید (یتیمه، ۹۵/۴ - ۹۸). ابوحیان توحیدی با اینکه اسکافی را بزرگ‌ترین دبیر خراسان دانسته، اما بر آن است که عراقیان شیوه نگارش او را که اندکی با تکلف همراه است، خوش نمی‌داشتند (۲۴۳/۱ - ۲۴۴). پاره‌ای از نوشته‌ها و سروده‌های اسکافی در برخی منابع برجای مانده است (نک: همو، ۲۴۱/۱ - ۲۴۳؛ تعالی، همان، ۹۷/۴ - ۹۹؛ یاقوت، ۱۶۰/۱۳؛ صفدی، ۱۶۲/۲۲).

مآخذ: ابوحیان توحیدی، علی، البصائر و الذخائر، به کوشش ابراهیم کیلانی، دمشق، ۱۹۶۴-۱۹۶۶م؛ بیهقی، ابوالفضل، تاریخ، به کوشش علی اکبر فیاض، مشهد، ۱۳۵۶ش؛ تعالی، عبدالملک، ثمار القلوب، به کوشش محمد ابوالفضل ابراهیم، قاهره، ۱۳۸۴ق/۱۹۶۵م؛ همو، یتیمه الدهر، بیروت، ۱۳۵۲ق/۱۹۳۴م؛ صفدی، خلیل، الروافی بالوقیات، به کوشش رمزی بعلبکی، بیروت، ۱۴۰۴ق/۱۹۸۳م؛ فروزانفر، بدیع الزمان، سخن و سخنوران، تهران، ۱۳۵۰ش؛ قزوینی، محمد، تعلیقات بر چهار مقاله (نک: هم، نظامی عروسی): نظامی عروسی، احمد، چهار مقاله، به کوشش محمد قزوینی، لیدن، ۱۳۲۷ق/۱۹۰۹م؛ هدایت، رضا قلی، مجمع الفصحاء، به کوشش مظاهر مصفا، تهران، ۱۳۳۶ش؛ یاقوت، ادبا.

اسکافیته، نک: اسکافی، ابوجعفر. آسکجموک، نک: آل عراق.

اسکچه، یا اسکیجه (به یونانی: کسانثیا)، یکی از شهرهای

1987-1988

İLLERDEKİ MESLEK YÜKSEKOKULLARI

1. ANTALYA (Akdeniz Üniversitesi)
Antalya MYO.
2. BURDUR (Akdeniz Üniversitesi)
Burdur MYO.
3. ISPARTA (Akdeniz Üniversitesi)
Isparta MYO.
4. ESKİŞEHİR (Anadolu Üni.)
Meslek YO.
5. AFYON (Anadolu Üni.)
Afyon MYO.
6. BİLECİK (Anadolu Üni.)
Bilecik MYO.
7. KÜTAHYA (Anadolu Üni.)
Kütahya MYO.
8. ÇANKIRI (Ankara Üni.)
Çankırı MYO.
9. KASTAMONU (Ankara Üni.)
Kastamonu MYO.
10. ERZURUM (Atatürk Üni.)
Erzurum MYO.
11. ERZİNCAN (Atatürk Üni.)
Erzincan MYO.
12. İSTANBUL (Boğaziçi Üni.)
Meslek YO.
13. SIVAS (Cumhuriyet Üni.)
Sivas MYO.
14. TOKAT (Cumhuriyet Üni.)
Tokat MYO.
15. ANTAKYA (Çukurova Üni.)
Antakya MYO.
16. MERSİN (Çukurova Üni.)
Mersin MYO.
17. DİYARBAKIR (Dicle Üni.)
Diyarbakır MYO.
18. URFA (Dicle Üni.)
Urfa MYO.
19. MARDİN (Dicle Üni.)
Mardin MYO.
20. İZMİR (Dokuz Eylül Üni.)
İzmir MYO.
21. DENİZLİ (Dokuz Eylül Üni.)
Denizli MYO.
22. İZMİR (Ege Üni.)
İzmir MYO.
23. UŞAK (Ege Üni.)
Uşak MYO.
24. KAYSERİ (Erciyes Üni.)
Kayseri MYO.
25. YOZGAT (Erciyes Üni.)
Yozgat MYO.
26. ELAZIĞ (Fırat Üni.)
Elazığ MYO.
27. BİNGÖL (Fırat Üni.)
Bingöl MYO.
28. TUNCELİ (Fırat Üni.)
Tunceli MYO.
29. MUŞ (Fırat Üni.)
Muş MYO.
30. ANKARA (Gazi Üni.)
Maliye-Meslek YO.
Tapu Kadastro MYO.
Sağlık Hizmetleri MYO.
31. BOLU (Gazi Üniversitesi)
Bolu MYO.
32. KIRŞEHİR (Gazi Üni.)
Kırşehir MYO.
33. ANKARA (Hacettepe Üni.)
Ankara MYO.
Sağlık Hizmetleri MYO.
34. ZONGULDAK (Hacettepe Üni.)
Zonguldak MYO.
35. MALATYA (İnönü Üni.)
Malatya MYO.
36. ADIYAMAN (İnönü Üni.)
Adıyaman MYO.
37. İSTANBUL (İstanbul Üni.)
Teknik Bilimler M.Y.O.
Sağlık Hizmetleri MYO.
38. SAKARYA (İstanbul Tek.Üni.)
Sakarya MYO.

NOT: Dokumanın tamamı Üniversite
pozetindedir.

Görüm

DK 5

Makale BEYHAKI posetindedir.

Abdülhamid b. Ebilhadid

ÇORUM VE YOZGAT KÜTÜPHANELERİNDEN BÂZİ MÜHİM ARAPÇA YAZMALAR

Ahmed Ateş

Bu yazı 1957 yılı yaz aylarında Çorum Genel Kitaphı ile Yozgat Maarif Kütüphanesi'nde yapılan araştırmalar sırasında tesbit edilen yazmalardan ilim bakımından ehemmiyetli görünen bâzılarının tavsiflerini ihtiva etmektedir. Söylemeğe hacet yoktur ki, burada yazarlar hakkında verilen bilgiler tam olmaktan ve hatta iyi birer hülâsa olmaktan çok uzaktır; maksat tanıtılmak istenilen eserin yazarını hatırlatacak bilgiler vermekten ibâettir. Burada ilâve etmek icap eder ki, Yozgat Maarif Kütüphanesi'nin el yazması nüshaları bugün Süleymaniye Kütüphanesi'ne nakledilmiş olup, her bakımdan çok daha kolay istifade edilebilecek bir vaziyette bulunmaktadır.

İçindekiler:

A. Hadis, fıkıh ve diğer dinî eserler:

1. Muhammed b. al-Hasan al Şayhūnī, *Kitāb al-salāt*
2. Abū 'Ubayd al Kāsim b. Sallām, *K. Garīb al-hadīs*
3. Al-Bayhākī, *Kitāb al-i'tikād*
4. Al-Bayhākī, [Muhammed b. Hammōya], *Muhtaşar şu'eb al-īmūn*
5. İbn al-Hācib, *Muhtaşar al-Mantahā*
6. Yūsuf b. 'Abd al Maliki b. Bahşış, *Zayn al-Manār*

B. Tabakat ve ricāle dâir eserler:

7. Al-Mizzī, *Tahzīb al-Kumāl*.
8. Al-Asnavi, *Tabakāt eb-şāfi'iga*

C. Sarf ve nahiv:

Bir mecmua (nr. 9-12)

9. Abū 'Omar al Zāhid, *Kitāb al-malāhil*
10. Şa'lab, *İntigār faşih al-kalām*
11. 'Abd al Hamid b. Abi 'l Hadid, *Nazm Faşih Sa'lob*
12. İbn Cabir al-Andalusī, *Hilgat al faşih fi nozm al Faşih*
13. İbn Ya'ış, *Şarh al-Taşrif al-mulūki li'bu Cinni*
14. Al Şafadi, *Cavāmir al-Sohāh li 'l-Cavhari*

D. Edebiyat:

Bir mecmua (nr. 15-24)

Bu yazımların
başlıklarını ve
posetlerini
konusunu
Ateş

Uluslararası Cumhuriyet'ten Günümüze Şehir ve Şehircilik

02-04 Kasım 2012 - ÇORUM

24 Ocak 2015

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Editör

Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ

Salih KARSLIOĞLU

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	228116
Tas. No:	711 D.W.C.

Ankara 2014

Vedia Derda GÜNDÜZ, Ezgi TUNCER GÜRKAŞ
KENTİN SAHNELERİ: YOLLAR
Mardin'de 'Yol' Üzerinden Bir Kent Okuması 171

Mardin
130364

Emin Selçuk TAŞAR
SEDAK HAKKI ELDEM ÜZERİNDEN CUMHURİYET'İN ERKEN DÖNEM
MİMARLIK DENEMELERİ VE İDEOLOJİK MEKAN KURGUSU ÜZERİNE .. 183

Eldem S. Hacıoğlu
050713

Fatih Çağrı AKÇAY, Arzu ÖZEN YAVUZ
CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE KENT-KONUT İLİŞKİSİ:
İSTANBUL ÖRNEĞİ 191

İstanbul
091836

Ahmet MUTLU
KIRDAN KENTE GÖÇ: GEÇMİŞ DÖNEME AİT VARSAYIMLARI
YENİDEN DÜŞÜNMEK 203

Ali Fatih UYSAL, Sinan LEVEND, Handan AKYİĞİT, Ahmet SUSAM
TARİHTEN GELEN KİMLİK, MODERNİTE İLE GELEN KİMLİK:
AKŞEHİR ÖRNEĞİ 215

Akşehir
011265

M. Fatih ALPDOĞAN, İ. Bâkır KANLI
OSMANLI'DAN GÜNÜMÜZE ŞEHİRSEL-MİMARİ KİMLİK ANLAYIŞI VE
FİZİKSEL MEKÂN YANSIMALARI: ÜSKÜDAR ÖRNEĞİ 235

Üsküdar
200304

Tunay KARAKÖK
BİR CUMHURİYET KENTİ'NİN İNŞASI (KARABÜK VE KARDEMİR) 261

Karabük
111807

Selçuk SEÇKİN
ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE
YALOVA'DA UYGULANAN MODEL YAPI TİPLERİ 275

Yalova
220427

Neslihan KARATAŞ
CUMHURİYET'TEN GÜNÜMÜZE MODERNİST BAĞLAMDA HAZIRLANAN
KENT PLANLARININ KENTİN SOSYO-EKONOMİK VE
MEKÂNSAL OLUŞUMUNA ETKİLERİ (İZMİR ÖRNEĞİ) 293

İzmir
022110

Hasan Hüseyin DOĞAN
SEÇİLMİŞ SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELERE GÖRE
ÇORUM KENTİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 309

Çorum
030311

Ömer İskender TULUK
BİR ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ TARIMSAL ENDÜSTRİ
YERLEŞKESİ: ÇORUM MEBUS İSMET EKER ÇİFTLİĞİ 347

Emel KARAKAYA
ORTA ANADOLU'DA BİR TARIM ODAĞI KURMAK:
1940 YILI ÇORUM VE ÇEVRESİ PLANLAMA DENEYİMİ 355

22844

Uluslararası Cumhuriyet'ten Günümüze

Şehir ve Şehircilik

02-04 Kasım 2012 - ÇORUM

24 Ocak 2015

MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Editör

Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ

Salih KARSLIOĞLU

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	228/116
Tas. No:	741 D.W.C.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
AÇILIŞ KONUŞMASI (M. M. SÖYLEMEZ)	9
AÇILIŞ KONUŞMASI (Muzaffer KÜLCÜ)	13

Abdullah A. ÖZTOPRAK, Murat SEZİK BELEDİYELERDE YEREL AKTÖRLERİN KARAR MEKANİZMALARINA ETKİ DÜZEYLERİ: MALATYA BELEDİYESİ ÖRNEĞİ	17
--	----

malatya
130238

Ethem Kadri PEKTAŞ CUMHURİYET DÖNEMİNDE MAHALLENİN VE MAHALLE YÖNETİMİNİN DÜNÜ-BUGÜNÜ	31
---	----

mahalle
130066

Edina SOLAK, Yüksel ÖZGEN OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E YERLEŞİM VE YER İSİMLERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ ÇALIŞMALARI	51
---	----

schin
181637

Duygu SABAN ÖKESLİ HERMANN JANSEN'İN ANADOLU KENTİ VİZYONU	61
---	----

Hüseyin KOÇAK CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE ORTA ANADOLU KENTLERİNİN KENTSEL GELİŞME DİNAMİKLERİ (YOZGAT VE ÇORUM ÖRNEKLERİ)	75
---	----

Yozgat
220232
Sorum
030911

Ali Fatih UYSAL, Mine ULUSOY, Emine Yıldız KUYRUKÇU, Murat TOMAN TARİHİ SÜREÇTE ONSEKİZ AKARET EVLERİNİN (İSTANBUL) MİMARİ MEKÂNININ DEĞİŞİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	89
---	----

Gözde EKŞİOĞLU ÇETİNTAĞRA CUMHURİYET DÖNEMİ MODERNİZMİNİN İZMİR'DE KENT MEKANINA YANSIMALARI: DR. BEHÇET UZ DÖNEMİ	113
--	-----

izmir
092110

Arzu ÖZEN YAVUZ, Fatih Çağrı AKÇAY TÜRKİYE MODERNLEŞME HAREKETİ OLARAK CUMHURİYET OLGUSU VE KONUT İLİŞKİSİ: ANKARA BAĞÇELİEVLER ÖRNEĞİ	129
--	-----

Ankara
011778

Burcu CAN ÇETİN KENTSEL KORUMA ÇERÇEVESİNDE SİNOP'TAKİ DEĞİŞİM ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: ATATÜRK CADDESİ ÖRNEĞİ	143
--	-----

sinop
181114

Vildan ÇETİNTAŞ KENTLEŞMENİN SİMGELERİ ANITLAR	165
---	-----

Taarruz (Büyük Ta'arruz, Great Offensive, the last battle fought and won against the occupying Greek Army, thus leading to the victorious outcome of the Turkish War of Independence) of August 1922, and he consequently received the rank of Müşir (Müşir, Marshal). He remained Chief of General Staff until his retirement in January 1944.

In 1946, Çakmak entered the first multi-party elections of the Republican era—as an independent candidate on the Democratic Party (Demokrat Parti) list—and became deputy of Istanbul. Two years later, he helped found the National Party (Millet Partisi), and he served as its honorary chairman. He died in Istanbul on 10 April 1950.

BIBLIOGRAPHY

Nilüfer Hatemi, *Mareşal Fevzi Çakmak ve günlükleri*, 2 vols., Istanbul 2010²; Nilüfer Hatemi, Marshal Fevzi Çakmak's family and education. A formation process, in Baki Tezcan and Karl K. Barbir (eds.), *Identity and identity formation in the Ottoman world: A volume of essays in honor of Norman Itzkowitz* (Madison, WI 2007), 203-10; Süleyman Külçe, *Resimli Mareşal Fevzi Çakmak*, 2 vols., Istanbul 1953².

NİLÜFER HATEMİ

Çorum

Çorum is a city in the northern part of central Anatolia (today's Turkey), located at an altitude of 800 m, in a fertile valley. An agricultural centre, the city is also the capital of Çorum province (*il*), whose fourteen administrative districts (*ilçe*) include the important historic towns of İskilip, Osmancık, Mecitözü, Sungurlu, Alaca, and Boğazkale (Boğazköy). (The last two

towns are in the vicinity of the mound of Alacahöyük and the Hittite capital Hattusha.)

The name Çorum perhaps derives from Çorumlu, a Turcoman tribe that settled in the region after the area came under Danişmend (Dānīshmend) rule in 468/1075. The town developed around a castle, which was probably constructed during the Byzantine period and was later occupied by the Danişmends and Saljuqs. The Ottomans incorporated Çorum into their realm in 800/1398.

Situated near the main caravan routes from central Anatolia to ports on the Black Sea, Çorum served at times as a *sancak* (*sancaq*) centre for the *eyalets* (*eyālets*) of Rüm/Sivas and Ankara. Although it struggled to maintain its administrative status in the second half of the nineteenth century, it was reduced to a *kaza* (*qadā*) centre from 1273/1856 to 1312/1894.

Çorum became an important regional hub for tanning, textile weaving, and metal working, but its predominantly Muslim residents probably never numbered more than 10,000 until the thirteenth/nineteenth century. Beginning in the 1950s, rapid agricultural development prompted rural inhabitants to settle in the provincial capital; however, increased migration to other areas of Turkey, especially Ankara, also caused considerable population loss. The city's population rose from roughly 23,000 in 1950 to almost 100,000 in 1985. Subsequent industrialisation stimulated further growth. In 2010, the city's inhabitants exceeded 210,000 and 35 percent of the province's total population of 540,000 lived in villages.

Apart from its castle, Çorum has almost no buildings that date prior to the late Ottoman era; the old town centre contains

43111

H. 1255-1264 (M. 1839-1847) tarihli Çorum şer'iyye sicili (Transkripsiyon ve değerlendirme). KORKMAZ, Şerif. Yüksek Lisans. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1995. 690 s., 29 ref.
Danışman: Prof. Dr. Kazım Yaşar Kopruman. Dil: Tr.

Çorum 030311

MADE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

22 Haziran 2015

030911

ÇORUM

-
- 1 ALİ GÖKŞEN, Anadolu Selçuklu ve beylikler döneminde Çorum şehri, Fırat Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2007
-
- 2 EMİNE NİLÜFER SEVİN, Çorum şehri mezar taşları, Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2008
-
- 3 ESRA DOĞAN, 13 numaralı (H.1314/ M. 1896) Çorum şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi, Erciyes Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2009
-
- 4 HAMDİ DİLSİZ, 1844-1845 yıllarına ait temettuat defterlerine göre Tosya Kazası'nın sosyo-ekonomik durumu, Sakarya Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2010
-
- 5 İSMAİL ERDEM UFUK, Çorum Hacıhamza'da sit koruma projesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2007
-
- 6 ESRA DOĞAN, 13 numaralı (H.1314/ M. 1896) Çorum şer'iyye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi, Erciyes Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2009
(SİCİL)

DK 11

915.611205
TU.Ç Turkey [Yearbooks]

Çorum il yıllığı 1973.- Ankara: [T.C.
İçişleri Bakanlığı Çorum Valiliği], 1973.
xvi, 385, [15] p., [16] leaves of plates:
ill. (some col.), maps; 28 cm.
Title on added t.p.: Cumhuriyetin 50.
yılında
Bibliography: p. [384] - 385

1. Çorum I. Title

7024

- Çorum

25 MAYIS 1989

BULUÇ,

Sevim (Doç. Dr.), Çorum Tarihi, Ankara : Eta Basımevi, 1986.

25 MAYIS 1989

030911 ÇORUM

Tez başlığı : Çorum ili ve turizm.

Danışman : Prof. Dr. Cemal Şanlı.

Tezi hazırlayan : Kasım Özdemir. Ens. no : 87/1561. Tarih : 1989.

F.Ü. Ed. Fak. R.Ö. 4-1

90-962201

Çorumlu halk ozanları / [hazırlayan], Hüseyin

Çırakman. -- 1. basım. -- Akaray, İstanbul

: Alev Yayınevi, 1992.

259 p. ; 21 cm.

I. Çırakman, Hüseyin.

08 OCAK 1995

EKİM 2006

DK 12

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK TARİH KURUMU YAYINLARI
VI. Dizi – Sa. 40

Gorum

22 KASIM

BİR ANADOLU KENTİ İSKİLİP

FÜGEN İLTER

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	18048
Tasnif No:	956.12 İLT. 1

TÜRK TARİH KURUMU BASİMEVİ—ANKARA

1992

135901

ÇORUM CAMİ ve MESCİTLERİ

Yrd. Doç. Dr. Abdulkadir DÜNDAR

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	135901
Tas. No:	726.2 DÜNİ9

ANKARA 2004

174731

MAKDE YAZIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

29 AĞU 2008

Osmanlı Teşkilat Yapısı İçerisinde Çorum Sancağı

Yrd. Doç. Dr. Adem Kara

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	174731
Tas. No:	

IQ KÜLTÜR SANAT YAYINCILIK

İstanbul - 2008 -

Çorum Şehri ve Mimari Yapıları (XIX. Yüzyılın Sonlarındaki Bir Haritaya Göre)*

Abdulkadir DÜNDAR*

Abstract

The City of Çorum and Architectural Buildings (According to a Map at the Late of 19th Century): This article bases on a map of city of Çorum which belong to 1892 in Ottoman Archive in İstanbul. This map prepared by captain Ömer bin Osman for the demand of municipal council of Çorum. In this map besides the city plan of Çorum, there are seven more drawings belonging to other architectural buildings in the city. Furthermore the names of streets is being shown in this map. Again in this map it is available to find different architectural buildings as, mosques, masjids, graveyards, tombs, tekkes and zawiya, medreses, schools, libraries, baths, fountains and bazars. If we compare to all the architectural buildings cited in the map to the present situations, it will understand most of them disappeared. From this point this map very important because of its indication of architectural buildings in the city of Çorum and its position at the late of 19th century.

Key Words: Çorum, map, mosques, medreses, tombs, tekkes, baths, fountains, architectural buildings, Ottoman Archive,

Araştırmamız Osmanlı Arşivi'ndeki Plân, Proje ve Krokiler Kataloğu'nda 785 numaralı sırada tespit ettiğimiz 26 Haziran 1308 (12 Zilhicce 1309)/8 Temmuz 1892 tarihli "Çorum Kasabası'nın plânı" yazısıyla belirtilen haritaya dayanmaktadır. Harita 1.08x1.49 m. ebatlarında büyük bir rulo halindedir. Rulonun alt tarafında Ulu Cami'ye ait plân ve

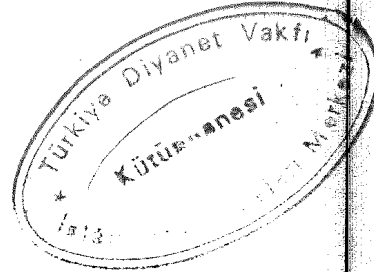
* Bu makale, 03-05 Ekim 2004 tarihleri arasında Çorum'da yapılan "Osmanlı Döneminde Çorum" konulu sempozyumda sunulan ve "Osmanlı Döneminde Çorum Sempozyumu (Tebliğler-Müzakereler, Çorum 2006" adlı kitapta sadece metin kısmı yayınlanan tebliğin, tekrar gözden geçirilmiş ve araştırmanın eklerini oluşturan 16 tane çizimin de yayınlanmasını amaçlayan şeklidir.

** **Doç. Dr.**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.

23 TEM 2008

MADDE İYİLENDİKTEN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01945

176810

Birinci Basım

2008-Çorum

SAHABE EVLİYA ULEMA

YURDU

ÇORUM

Basım Yeri

Lider Matbaacılık A.Ş.

Tel: 0 364 212 31 46 - Çorum

ISBN 978-975-93307-5-0

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	176810
Tas. No:	95612 ERK.S

İsteme Adresi:

Üçtutlar mah. Albayrak cad.

No:58/13 ÇORUM

Tel: 0364 226 64 45

Çorum Belediyesi Kültür Serisi

Çorum - 2008

MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

1 EKİM 2008

176318

ÇORUM TARİHİNE AİT DERLEMELERİM

I-II

&

MAARİF HAYATIMIZ

M.İhsan SABUNCUOĞLU

2008-[50]

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

09 EYLÜL 2008

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	176318
Tas. No:	956.12 SAB. 9

İÇİNDEKİLER

Doç. Dr. M. Mahfuz SÖYLEMEZ	
Ankara Vilayet Salnâmelerine Göre Osmanlı'nın Son Döneminde Çorum	7-40
Yrd. Doç. Dr. Şaban HAKLI	
İslâm Felsefesinde Mekân ve Boşluk Tasavvurunun Kozmolojiye Tatbiki	41-58
Dr. Yusuf DOĞAN	
Arapça'da Kelime Yapısı Açısından Tartışılan Câmîd Fiiller ve Câmîdlik Sebepleri	59-99
Dr. Süleyman GEZER	
Kur'an'da Geçen Bazı Yasakların [Haramlar] Mahiyeti Üzerine	101-117
Dr. Mehmet ÜMİT	
el-Hâdî ile'l-Hak ve Usûlü'd-Dîn Adlı Risalesi	119-141
Dr. Şahabettin ERGÜVEN	
Endülüs'te Dil ve Nahiv Çalışmaları	143-155
Muhammed b. Abdülkerim eş-Şehrîstânî	
Çeviren: Aytekin ÖZEL, Aygün AKYOL	
Zorunlu Varlığın Birliği	157-170
Kitap Tanıtım ve Değerlendirme	171-174
Sempozyum Tanıtım ve Değerlendirme	
Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Çorum Sempozyumu	175-182

02476

131

11 MART 2008

ANKARA VİLAYET SALNÂMELERİNE GÖRE
OSMANLI'NIN SON DÖNEMİNDE ÇORUM

M. Mahfuz SÖYLEMEZ*

Özet

Ankara Vilayet Salnâmelerine Göre Osmanlı'nın Son Döneminde Çorum

Salnâme yıllık hadiseleri anlatan eserlere verilen addır. Osmanlı'nın son döneminde her vilayete ait yılda bir adet salnâme çıkarılmaktaydı. Düzenli olarak çıkarılmayan bu salnâmelerde vilayet ve oraya bağlı olan sancak, kazâ ve nahiyeler hakkında bilgiler verilirdi. Osmanlı'nın son döneminde sancak olan Çorum, Ankara vilayetine bağlıydı. Dolayısıyla bu sancak ile ilgili bilgiler Ankara Vilayet salnâmelerinde mevcuttur. Bu bilgiler Çorum'un idari, fiziki, demografik, ekonomik, ilmi ve kültürel hayatını tanımamıza katkı sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Çorum sancağı, salnâme, Ankara Vilayeti, Osmanlı

Abstract

Çorum City according to Ankara Province Almanacs Which Published in The Ottoman Period

Salnâme is an Ottoman almanac that explains yearly events in a city. At the Ottoman late periods is published an almanac by every city administration. In these almanacs that published irregularly are explained information about the city, its districts, township and regions. Çorum city that had become a township (sancak) in late period of Ottoman Empire was depended to Ankara Province. Consequently information about the Çorum is published in the Ankara Province almanacs. These knowledge give us important contributions about the Çorum's administrative, physical, demographic, economic, scientific and cultural life.

Key words: Çorum township, almanac, Ankara, Ottoman Empire

Yazımızda esas aldığımız "salnâme" ifadesi bir senelik olayları göstermek üzere düzenlenen yıllıklara verilen ad olup batıda daha eski bir geçmişe sahip olmakla birlikte Osmanlı Devleti'nde ilk kez XIX yüzyılın ortalarında Koca Reşit Paşa'nın teşviki ile tarihçi Hayrullah Efendi, Ahmed Vefik Efendi ve Ahmed Cevdet Paşa'nın ortak çabaları sonucunda 1847'de neşredilmiştir. Birkaç yıl sonra salname neşretme işiyle Meclis-i Meârif Baş-Kâtibi Behçet Efendi ile meclis azasından Rüşti Bey'ler vazifelendirilmiştir. Daha sonra bu görev bir irâde-i seniye ile 1865 yılında Meârif Vezâretine devredilmiştir. Bu tarihten itibaren vezâret ve vilayet salnâmeleri ayrı ayrı yayımlanmaya başlanmıştır. İlk çıkışından itibaren kimi vilayet salnâmeleri düzenli bir şekilde, kimisi ise aralıklarla çıkabilmiştir.¹ Örneğin Çorum Sancağı'nın bağlı bulunduğu Ankara Vilayeti

* Doç. Dr., Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslâm Tarihi Anabilim Dalı.

1 Bk. "Salname" İA, Ankara 1993, X, 134-136; Mehmet Mahfuz Söylemez, "Bitlis Vilayeti

Dakika 21.12.92

Çorum.

System and the 1869 Citizenship Law. Citizenship Law adopted the concept of "citizenship" for the first time based on contemporary principles, instead of "religious" criteria stipulated for citizenship in the Islamic Law.

The new modifications materialized in the field of law during the Reform Era led to the entrenchment of concepts such as "State of Law", "public service", "equality" and "parliamentary regime" (administration). The perpetuation of the activities of religious, justice, consular and community courts and the simultaneous validity of religious law and Western law led to important problems in the practice. The failure in establishing legal uniformity in the country, conflicts in the field of authority and responsibility between the courts caused difficulties in the proper dispensing of justice. This confusion in the field of law, remained until the end of the Ottoman State.

131 ARALIK 1992

OTAM "A.Ö. Osmanlı Tarihi Araştırma
ve Uygulama Merkezi Dergisi",

sayı: 3 (OCAK-1992) Ankara, s. 129-167.

Dergi / Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

Maddeye Ferahlı
başlıkların Honoru
Tarih San. Encümeni
30.12.92

Her iki mahkeme
maddesi niçinle
tarafında
değerlendirilmiştir.
Bk. D.İ. 6/15/11

30.12.92
F. Emre

ÇORUM SANCAĞININ OSMANLI İDARİ TEŞKİLATINDAKİ YERİ - I

Üçler BULDUK*

A- ÇORUM VE EYALET-İ RUM

Osmanlı Devleti, idarî bakımdan merkez ve taşra teşkilatı olmak üzere iki esas yapıya sahip idi. Askerî, mülkî, iktisadî ve sosyal hayatın esasını oluşturan bu sistemin en üstünde eyalet ve eyaletlere bağlı sancaklar bulunmaktadır. Sancaklar ise kaza, nahiye gibi alt idarî birimlere ayrılmaktadır¹. Osmanlı Devletindeki yapı esaslarını kısmen de olsa kendinden önceki İslam ve Türk Devletlerinden almıştır². Ancak zamanın şartlarına ve devletin yapısına göre şüphesiz sistem daha mükemmel hale getirilmiştir. Eyaletler ve sancaklar oluşturulurken bölgenin fethi ve fetih biçimi, bölgenin coğrafi konumu, stratejik mevki ve daha önceki siyasî-etnik durumu gibi kıstasların esas alındığını söyleyebiliriz. Bu idarî yapı zaman içerisinde değişikliklere uğramıştır³. Nitekim Osmanlı Devletinde ilk önce Sultan I. Murad devrinde Rumeli Beylerbeyliği kurulmuştu (1362). Sonra 1393 yılında Yıldırım Bayezid tarafından Anadolu Beylerbeyliği kuruldu. Daha sonra ise 1413'de üçüncü bir beylerbeylik ihdas edildi⁴ ki Vilayet-i Rûm adıyla anılır. Ancak Amasya, Sivas ve Tokat'ın alınması ile kurulan bu eyaleti, Anadolu'nun tamamı için söylenen Rûm'dan ayırmak için, "Vilayet-i Rûmiye-i Suğrâ" şeklinde de kaynaklarda görmekteyiz⁵.

* Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Genel Türk Tarihi Anabilim Dalı Arş. Gör; Bu makale, 26-27 Temmuz 1991 tarihleri arasında düzenlenen "Türk Kültür Tarihi içinde Çorum" konulu sempozyuma sunulan tebliğden genişletilerek hazırlanmıştır.

1. Osmanlı idarî yapısına dair geniş bilgi için bak: M. Kunt, Sancaktan Eyalet, 1550-1650 Arasında Osmanlı Ümerası ve İl İdaresi, İstanbul, 1978. s.

2. Bak. İ.H. Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti Teşkilatına Medhal, Ankara, 1984.

3. Osmanlı Eyalet ve Sancaklarının umumi durumu ve XIX. yüzyıla kadar olan değişiklikler için; Tuncer Baykara, Anadolu'nun Tarihi Coğrafyasına Giriş-I, Ankara, 1985.

4. Tayyib Gökbilgin, "15 ve 16. Asırlarda Eyalet-i Rûm" Vakıflar Dergisi, sayı VI, s. 51-52; karşı: Ahmet Şimşirgil, "Osmanlı Taşra Teşkilatında Rûm Beylerbeyliği", Türk Lük Araştırmaları Dergisi (TAD), sayı, 5 (1989) s. 289-290.

5. T. Gökbilgin, a.g.m., s. 51; A. Şimşirgil, aynı yer.

zından manzaraları göstermektedir; biz burada İstanbul'a ait ve bazısı vesika olarak çok ilgi çekici desenlerin listesini veriyoruz:

Vâlîde Camii'nde donanma - Sultanahmet camii - Fransa sefarethanesi pencerelelerinden İstanbul'un görünüşü - Topkapı Sarayı'nda kapı ve çeşme - İstanbul'da eski yeraltı su deposu - Sultan Süleyman'ın türbesi - Mezarlık - Büyükdere çayırı - İncirli Köşk - Kızkulesi.

1812 yılında «Moeurs, Usages, Costumes des Othomans et Abrégé de Leur Histoire (Osmanlılar'ın Örf, Âdet, Kıyafetleri ve Tarihçeleri) başlığı altında bu seyahatlerden elde edilen vesikalara dayanılarak hazırlanmış 72 kıyafet deseni ihtiva eden 6 ciltlik eserini yayınlamıştır:

Veliâhd, Vâlîde-Sultan - Vezir, Padişah - Kadın Çalgıcı, Rakkase, Harem Bekçisi - Kızlarağası - Odalık - Kapı Ağası (beyaz hadımların reisi) - Yazı Yazan İç Oğlan - Tülbentdar - Silâhdar - İç Oğlan Ağası - Tezkereci başı - Çengi, Köçek - Kapıcıbaşı - Memlûkler - Başvezir, Sipahi, Deli, Reis Efendi, Tercüman - Çavuşbaşı - Çavuş - Sekbanbaşı - Merasim kıyafeti ile Yeniçeri - Aşçı, Aşçıbaşı - Yeniçeri kazanı, Yeniçeri Ağası - Yeniçeri Çavuşu - Normal kıyafeti ile yeniçeri - Topçu (Nizâm-ı Cedid topçusu) - Nefer (Nizâm-ı Cedid askeri) - Hamal, Saka - Rum Levendi (Rum bahriyeli), Levend (deniz askeri) - Hamam - Türbe, Müftü - Reisu'l-Ulemâ, İstanbul Kadısı - Mevlevî Dervişleri - Derviş, Suriyeli Derviş - Namaz - Camiler - Çeşme - Halebli ve Antakyalı kadın - Şalı Türk - Saç biçimleri - Taşralı ve İstanbullu Türk kadını - Rum kadını, şehir kıyafetiyle kadın - Bedevî kadın - Çanakta tereyağı döven bedevî, Akkâli (Filistin'deki Akkâ şehrinde) - Çölde Arap kadın - Suriyeli, Mısırlı kadınlar - Kürtler - Ekmek pişiren Anadolu kadını - Buğday öğüten Dürzi kadını - Tunuslu, Şamlı, Bosnalı, Tatar - Doğu-Anadolu Yahudisi - Syralı kadın - Arnavut - Sisam, Midilli ve Sakızlı kadınlar - Syralı ve Kıbrıslı kadınlar - Sakızlı kadın - Kaymakçı, manav - Türk yemeği - Dalyan.

FAVRAY (Le Chevalier A. de)
(1706 - 1792)

Şövalye Antoine de Favray'nin Türkiye ile ilgili eserleri şunlardır:

I. — Fransız sefiri M. de Vergennes, Türk kıyafetiyle.

II. — Madam de Vergennes, Şark kıyafetiyle. - XVIII. asırda Türk portreleri.

III. — M. de Vergennes'in padişah tarafından kabulü.

IV. — Beykoz çayırından görünüşü.

V. — 27 ocak 1762'de Malta'dan Türk amiralini getiren «L'Oiseau» (Kuş) adlı firkateynin, M. de Mories kumandasında İstanbul'a girişi.

VI. — Haliç'in bitimindeki derelerden bir görünüşü.

VII. — Rumeli ve Anadoluhisarı arasında Boğaziçi'nin görünüşü.

VIII. - IX. — Ev kıyafetleriyle Rum kadınları - Bir bahçe. Şehir kıyafetiyle Rum kadınları, pazarda.

Saint Martin d'Auxigny tarafından Boisbriou şatosunda muhafaza edilen bu dokuz tablo Vergennes Markisi'ne aittir. Sefirin İstanbul'daki ikameti sırasında kurduğu Şark resimleri koleksiyonundan gelmektedir. Hiç bir izine raslamadığımız şu numaralar da koleksiyonda mevcuttu:

X. — İstanbul'da Hipodrom sokağı.

1779 sergisinde M. de Vergennes'e ait olarak teşhir edilmiştir.

XI. - XII. — Ev ve sokak saç tuvaletleri ile Levanten kadınları.

İstanbul'da 1764 tarihinde yapılan bu tablolar, Paris Merkez Sanatlar Müzesi tarafından mahalli müzeler açılması kararı üzerine Toulouse Müzesi'ne verilmiştir. Halen Toulouse belediye binasının evlenme salonundadır.

XIII. — Boğaz ve Haliç'ten görünüşü.

1763'te Malta'da yapılan bu tablo, Favray tarafından arkadaşı Şövalye Turgot'ya gönderilmiştir. Turgot'ların torunlarından M. Debois de l'Estang tarafından, Caen yakınlarındaki Lantheuil şatosunda muhafaza edilmektedir ki, aynı yerde ressamın birçok «Malta Manzaraları» vardır.

Bu üç tablonun da izini bulamadık. Biri, 1783'te dağıtılan Guys koleksiyonuna, diğer ikisi Couronne koleksiyonuna aitti.

XIV - XVII. — İstanbul manzaraları.

XVIII. — 29 kasım 1768'de M. de Saint-Priest'in padişah tarafından kabulü.

İmza: Favray, İstanbul, 1768.

1771 salonunda 63 numara ile teşhir edilen bu tablo, sefirin torunlarından Virieu Kontu'na aittir.

XIX. — M. de Saint - Priest'in Sultan tarafından kabulü.

1811'de Şarkiyatçı Faiffe tarafından İstanbul'dan getirilen bu resim bizdedir.

XX. — Sadrâzamın, Davutpaşa kışlasında M. de Saint - Priest'i kabulü.

Sefirin torunlarından Charpin Kontu tarafından Lyon yakınlarındaki Pierreux şatosunda muhafaza edilmiştir.

XXI. — İstanbul yakınlarındaki Sainte-Elie çeşmesi.

XXII. — Favray'nin Şarklı kıyafetiyle kendisi tarafından yapılmış resmi.

FORUM

MADDE YAYINLANMIŞTAN
SONRA AYRILAN
22 MAYIS 2001

Çorum şehrinin ana caddesi üzerindeki saat kulesi.

DK 10

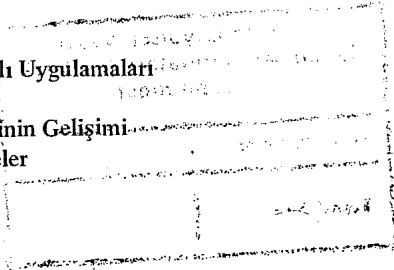
ADDE TATIBLANDIKYAN
SIRAL GELAN DOKÜMAN

25 KASIM 1993

VI. BÖLÜM

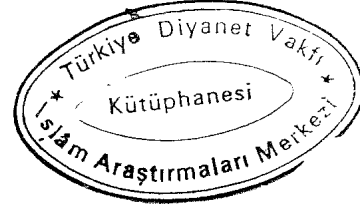
1950-1980 DÖNEMİNDE KENTİN FAALİYETLERİNDEKİ GELİŞMELER 233

- Çorum ve Yöresinin Ulaşım ve Haberleşme İlişkileri
- Çorum ve Yöresinin Ekonomik ve Sosyal Yapısındaki Değişmeler
- Çorum Hinterlandındaki Ekonomik Faaliyetlerin Gelişimi
- Tarımsal
- Ormancılık Alanındaki Gelişmeler
- Maden Çıkarımının Gelişimi
- Nüfustaki Gelişmeler
- Çorum Kentinde Ekonomik Faaliyetlerin Gelişimi
- Çorum Kentinin Yerleşme Yapısında ve Alt Yapısındaki Gelişmeler
- 1950-80 Döneminde Kentin İmar Faaliyetlerindeki Gelişmeler
- Çorum'da Elektrik
- Çorum'da Kent İçi Su Şebekesinin Gelişimi
- Kent İçi Otobüs İşletmesi
- Kentte Diğer Belediye Hizmetleri
- Üretici Belediye Anlaşımın Başarılı Uygulamaları
- Çorum'da Sağlık Hizmetleri
- Çorum Kentinde Eğitim Hizmetlerinin Gelişimi
- Kentin Spor Tesislerindeki Gelişmeler
- Çorum'da Kütüphaneler
- Çorum'da Müzenin Kuruluşu
- Çorum Kültür Salonu
- Toplu Konut
- Organize Sanayi
- Küçük Sanayi

1993

BÖLÜM 1

* Çorum

1. KISIM

ÇORUM VE ÇEVRESİ

Sevim ULUÇ

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Demirbaş No:	122.712
Tasnif No:	956.12 ÇOR.7

Görüldüğü gibi, Latîfî, önce Mevlânâ ve evliyânın şiirden maksatlarını açıklamış, bunların ölçülerini bir bir ortaya koymuş ve sonra da ölçüler içinde değerlendirmiştir. Aslında, Latîfî Tezkiresi'nin "Mukaddime" (3-36)sinde şiir ve şâirlerin dereceleri ile hâllerini 33 sahife içinde, akli ve nakli hattâ efsânevi delillerle açıklamıştır. Ancak, Mevlânâ ve onun yolunda yürümeye çalışanlara, sıra gelince, onlar için hem ayrı bir fasıl, hem de şiirlerini (nazımlarını) bir kere daha ele almak gereğini duymuştur (36-38). Bu kısımda mânevî âleme dair bâzı bilgiler vererek, Mevlânâ Hazretleri bizlere, şiirinden bâzı örnekler de kaydederek anlatmıştır.

7. Milli Mevlânâ Kongresi 3-4 Mayıs 1993 Konya
Konya 1994. DiA K6P 30268/4

TARİHİN TAHRİBİ: ÇORUM MEVLEVİHANESİ

– Türbesi örülüp girişi kapatılan, mihrabı oyulup kapı yapılan, Vakıfların vukufsuzluğu sonucu ilgisiz kişiler elinde beyaz eşya ardiyesi olarak kullanılan ve 50 yıldır kilit altında tutulan bir mevlevîhanenin ilk defa tarafımızdan açıklanan çizimleri ve yürekler acısı halini gösteren slaytları –

Ş. Bârihüdâ TANRIKORUR*

Muhterem Başkanlık Divanı, değerli dinleyiciler;

Bugün sizlerle -tebliğimin başlığından da anlaşılacağı gibi- pek fazla içaçıcı olmayan bir sohbet yapacağız. Bunun adına bir tür derleşme de diyebilirsiniz. Konumuz Çorum Mevlevîhanesi ve onun yakın tarih içindeki hazin macerasıdır. Uzunca bir süredir mevlevîhanelerle -önce yüksek lisans, sonra doktora programında- uğraştığım malûmunuzdur.

Çorum ili, Merkez, sit alanı olarak tesbit edilmiş Karakeçili Mahallesinde, 1 ve 2 no.lu Karakeçili Sokağının birleştiği noktada, 70 pafta 141 ada, 37-38-39 parselde bulunan eski Çorum Mevlevîhanesi şu anda üç ayrı şahsın elindedir. Mimarî değeri olmadığı görüşünde olan Vakıflar Genel Müdürlüğüne eski eser olarak da tescil edilmemiş olduğundan, yeni imar planına göre yol genişlemesiyle semâhane arsası küçültülecek, semâhane mihrab duvarı ve belki de bütünü yok edilecektir. (Çizim 1- Koruma İmar Paftasından [No.20-K-3-A] Çorum Mevlevîhanesini gösteren detay).

Birazdan slaytlarda da göreceğimiz gibi, 1925'te tekkeler kapandıktan sonra Vakıflar Genel Müdürlüğü mevlevîhaneyi gözden çıkarınca, satın alan kişi burasını havlu dokuma atölyesi yapmış, dokuma tezgâhında çalışan kızlar korkmasın veya etrafa duyurmasınlar diye, semâhaneye bakan türbenin kemer altını ve ana giriş kapısını duvar ördürmüştür. Daha sonra da burasını, şehirdeki beyaz eşya mağazasının deposu olarak kullanmış, bu amaçla sokağa en yakın irtibat yeri olarak gördüğü mihrab kısmını yıkarak çift kanatlı kapı yapmıştır. Bu zatin engellemesi yüzünden, ancak üçüncü gidişimizde (1992 sonbaharında) gibildiğimiz Çorum Mevlevîhanesinin hazin durumunu görüntüleyebildik ve bize verilen çok kısa süre içinde rölövesini yaptık. Bu rölövemize, asıl durumuna uygun restitüsyon teklifimizi de ekleyerek, Vakıflar Genel Müdürlüğüne müracaat ettik. Dilekçemizde belirttiğimiz amaç, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün bu yeri

* Sanat Tarihçisi

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YAYIN MATBAACILIK VE TİCARET İŞLETMESİ

Meşrutiyet Cad. Bayındır Sk. No: 55 (06650) • Kızılay/ANKARA
Tel: (0.312) 418 59 49 • 417 09 04 • 425 27 75
Fax: (0.312) 417 00 09

TÜRKİYE DİYANET VAKFI YAYINLARI / 264

Çorum

Türk Kültüründe İz Bırakan İskilipli Âlimler

(Sempozyum : 23-25 Mayıs 1997 • İskilip)

Yayın No: 264
Sempozyumlar-Paneller Serisi: 20

ISBN 975-389-308-6
98.06.Y.0005.264

Yayına Hazırlayan
Yrd. Doç. Dr. Mevlüt Uyanık

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	57291
Tas. No:	922-97 TÜRK

Bu kitap;
Türkiye Diyanet Vakfı
Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi'nin
Dizgi, Fotomekanik, Ofset ve Cilt Tesislerinde
hazırlanıp basılmıştır.

ANKARA
1998

06 NISAN 1998

Dergi / Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

OTAM (Ank. Üniv. Osmanlı Tarihi Araştırma ve
Uygulama Merkezi Dergisi) yıl: 1, sayı: 1
(Haziran-1990), Ankara, s. 163-170.

199 ARALIK 1992

İKİ NUMARALI ÇORUM ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE ÇORUM KAZASININ MÜLKİ TAKSİMATINA İLİŞKİN YENİ BİLGİLER

Ar.Gör. Abdullah GÜNDOĞDU*

Çorum, Yeşilirmak'ın kollarından Çorum Suyu yakınında kurulmuş, denizden yüksekliği 803 m. olup çevresi 1000-1500 m. yüksekliğindeki dağlarla çevrilidir. Düzlük ve tepelik bir arazi yapısına sahip olan bu bölgede, Çorum Suyu kollarıyla birlikte şehrin batısından geçer. Çorum çevresindeki dağlar yassı, bol geçitli ve parçalanmış bir durum arzeder. Bundan dolayı Çorum düzlüğünün çevresindeki başka bölgeleri Çorum şehrine bağlayan yollar, bu dağların üzerinden geçer¹. Fiziki yapı gibi pek az değişikliğe uğrayan bu yollar, zaman içerisinde önemini artırarak günümüze kadar gelmiştir.

Yukarıda ifade ettiğimiz gibi pek az değişen fiziki yapısına rağmen Çorum, idari ve mülki yapısında pek çok değişiklikler yaşamıştır. İşte Çorum'un İki Numaralı Şer'iyye Sicilini esas alarak incelemeye çalıştığımız Çorum'un mülki yapısı böyle bir döneme aittir. Ankara Etnografya Müzesi Arşivi'nde çeşitli merkezlere ait siciller arasında Çorum'a mahsus onaltı adet defter bulunmaktadır. Müzenin özel envanterinde iki numarada kayıtlı bulunan bizim incelediğimiz sicil, Hicri 1268 ile 1280 (M.1852-1863) tarihleri arasındaki idari, mülki, askeri, sosyal ve ekonomik yapı ile ilgili çok önemli bilgiler ihtiva etmektedir.

Tanzimat devri hukuki, iktisadi ve askeri düzenlemelerin yanında idari ve mülki yapıda da hızlı değişmelerin yaşandığı ve düzenlemelerin yapıldığı bir dönem olarak bilinmektedir². Tabii olarak bu değişme ve düzenlemelerden Çorum Kazası da nasibini almıştır.

* Ankara Üniversitesi, D.T.C.Fakültesi, Genel Türk Tarihi Anabilimdalı.

¹ Türk Ansiklopedisi, "Çorum" maddesi, C.12, Ankara Milli Eğitim Basımevi, 1964, s.117.

² Tanzimat ve Islahat devirlerinden sonraki, özellikle mahalli idare sistemiindeki değişiklikler ve gelişmeler için bkz. İhsan ORTAYLI, Tanzimattan Sonra Mahalli İdareler (1840-1878), Türkiye ve Orta Doğu Anme İdaresi Enstitüsü Yayınları, No: 142, Ank.-1974.

L'Empire Ottoman, la République de Turquie et la France

Contributions de T. AKILLIOĞLU, S. AKŞIN, H. ANAMUR, A. ANGEL, L. AY, A. AYVERDI, G. CIORANESCO, P. DUMONT, E. ELDÉM, E. ESIN, G. GROG, D. KITSIKIS, B. KODAMAN, O. KOLOĞLU, K. KREISER, S. KUNERALP, Z. KUNERALP, J. LANDAU, H. LAURENS, M. LESURE, E. MANACH, P. OBERLING, O. OKYAR, İ. ORTAYLI, D. PANZAC, P. PINON, M. RAYNALT, M. ROCHE, B. SAINT LAURENT, İ. SOYSAL, M.D. STURDZA, J. THOBIE, B. VARDAR, N. VATIN, G. VEINSTEIN, F. YENİŞEHİRLİOĞLU, S. YERASIMOS

publiées et présentées par

HAMİT BATU et JEAN-LOUIS BACQUÉ-GRAMMONT

à l'occasion du quatre-cent cinquantième anniversaire
des premières relations permanentes
entre la France et la Turquie

Ouvrage publié à l'initiative et avec le concours
de l'Institut Français d'Études Anatoliennes d'Istanbul
et de l'Association pour le Développement
des Études Turques de Paris

ÉDITIONS ISIS
Kuyumcu İrfan sok. 22/2
Nişantaşı - İSTANBUL

Dergi / Kitap
Kütüphanede Mevcuttur

Turcica, XVIII, 1936, s. 53-82, Paris.

Suraiya FAROQH!

- Tmes
- Çorum

TOWN OFFICIALS, ~~TOWN~~ HOLDERS,
AND TAXATION:

THE LATE SIXTEENTH-CENTURY CRISIS
AS SEEN FROM ~~ÇORUM~~

On a general level, we know about the unrest and rebellion that followed the remarkable growth in Anatolian population which has been recorded in the tax registers of the years before 1580. Mustafa Akdağ has devoted memorable pages to the desolation of the Anatolian countryside, after the inhabitants had fled the exactions of robbers, and equally of the government troops sent out to suppress brigandage¹. Wolf Hütteroth has located scores of settlements that were abandoned during those difficult years, and only resettled during the population expansion of the nineteenth and twentieth centuries, or even remaining empty to the present day². Özer Ergenç's work on Ankara and Konya also contains much information on the manner in which the inhabitants of these cities reorganised their affairs so as to cope with the attacks of roving Celâli bands³. Most recently, Huri Islâmoğlu-İnan has suggested interesting hypotheses concerning the manner in which the peasants of Anatolia, in

¹ Mustafa Akdağ, *Celâli İsyanları 1550-1603*, A. Ü. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları 144 (Ankara, 1963).

² Wolf Diether Hütteroth, *Ländliche Siedlungen im südlichen Inneranatolien in den letzten vierhundert Jahren*, Göttinger Geographische Abhandlungen (Göttingen, 1968).

³ Özer Ergenç's thesis: «1580-1596 Yılları Arasında Ankara ve Konya Şehirlerinin Mukayeseli İncelenmesi Yoluyla Osmanlı Şehirlerinin Kurumları ve Sosyo-Ekonomik Yapısı Üzerine bir Deneme» (Ankara, 1973) has unfortunately been published only in part. See especially «XVII Yüzyıl Başlarında Ankara'nın Yerleşim Durumu Üzerine Bazı Bilgiler», *Osmanlı Araştırmaları — The Journal of Ottoman Studies*, I (1980), 85-108 and «Osmanlı Şehirlerindeki Yönetim Kurumlarının Niteliği Üzerinde Bazı Düşünceler», in *VIII Türk Tarih Kongresi, Kongreye Sunulan Bildiriler, II* (Ankara, 1981), 1265-1274.

GAZDE YAYINLARI
KONRA GELEN DOKÜMAN

11 AGUSTOS 1992

sermayesinin % 20 oranında katkıda bulunmasına izin vermişlerdir. Bu arada Mezopotamya petroleri konusunda da İngiltere, Almanlara % 25 işletme payı tanımıştır¹⁶⁰.

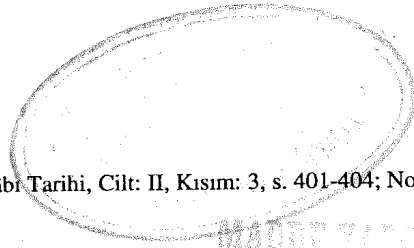
Yukarıdaki anlaşmalardan da anlaşılacağı gibi, üç emperyalist devlet, Bağdat Demiryolu yapımı sırasında, Osmanlı İmparatorluğu toprakları üzerindeki her türlü çıkarlarını garantiye almak için bütün güçleri ile yarış etmişlerdir. Ancak kısa bir süre sonra Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, daha önce yapılan hesapları da altüst etmiştir. Büyük Savaş öncesinde, Gavur Dağları'ndan geçecek tünellerin yapımına başlanmış, daha sonra Fırat üzerinde büyük bir çelik köprü kurulmuş, Halep'in doğusundaki bölüm bitirilerek Bağdat'tan Dicle üzerindeki Sadiye'ye doğru rayların döşenmesine başlanmıştı. Kısaca söylemek gerekirse, Osmanlı yöneticilerinin uzun yıllar boyunca gerçekleştirilmesini istedikleri Bağdat Demiryolu hattında, 1898-1914 yılları arasında, Deutsche Bank'ın finansmanını sağladığı 1037 km. demiryolu yapılmış¹⁶¹ ve bu yolun hizmete sunulan bölümlerinden, Birinci Dünya Savaşı sırasında yararlanılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun da yenik düştüğü bu savaşın sonra yaptığı Mondros Ateşkesi ve Sevr Antlaşmasına göre; İtilâf Devletleri'nden İngiltere ve Fransa tarafından bir bölümü işgal edilen Bağdat Demiryolu hattı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra, 1928 yılında devletleştirilmiş ve eksik kalan bölümleri de 1940 yılına kadar tamamlanmıştır.

Ank. Üniv. Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama

Merkezi Dergisi.

OTAM, sayı: 6, Ankara-1995, s. 39-50

0.977

160. Yusuf Hikmet Bayur, Türk İnkılabı Tarihi, Cilt: II, Kısım: 3, s. 401-404; Novincev, age, s. 46.

161. Eldem, age, s. 164.

16. YÜZYILDA ÇORUM SANCAĞI-II* (DİRLİKLER)

Yrd. Doç. Dr. Üçler BULDUK**

Osmanlı Devleti'nin idarî, iktisadî ve sosyal yapısının esaslarını ortaya koyan en önemli kaynakların başında gelen tapu-tahrir defterleri, devletin tımar sistemini uyguladığı eyaletlerdeki, insan ve gelir kaynaklarının envanterini bizlere sunmaktadır.

Bu defterler hazırlanış biçimine göre mufassal, icmal, vakıf vb. gibi isimler alırlar¹. Mufassal defterler, adından da anlaşılacağı gibi, tahriri yapılan bölge hakkında ayrıntılı bilgiler veren defterlerdir. Mufassal defterlerde idari taksimat esasına göre bütün vergi mükellefleri ve sancağın vergi gelirlerini oluşturulan kalemler tek tek kaydedilmekteydi. İcmal defterlerde ise mufassal defterde belirtilen sancak gelirlerinin has, zeamet ve tımar sahipleri arasında nasıl paylaşıldığı yazılıdır. Tahrirlerin genellikle dirlik sahiplerinin gelirlerini belirlemek amacıyla tanzim edildiği göz önünde tutulursa, icmal defterlerin Osmanlı idari yapısı için ne denli önemli olduğu daha iyi anlaşılır.

Bir önceki çalışmamızda Çorum mufassal defteri (TD. 38) esas alınarak, 1576 özelinde, 16. yüzyılda Çorum Sancağı'nın idari yapısını, sancağı oluşturan birimleri, nüfus ve vergi gelirleriyle beraber

* Bu makalenin I. Kısmı, Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi'nin 3. sayısında (Ocak 1992) çıkmıştır.

** A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Genel Türk Tarihi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

1. Tahrir defterlerinin hazırlanışı ve muhtevası üzerine bkz.: Ö. Lütfi Barkan, "Türkiye'de İmparatorluk Devirlerinin Büyük Nüfus ve Arazi Tahrirleri ve Hakana Mahsus İstatistik Defterler" İ.Ü. İFM. C. II/1 (1940), s. 20-59; C. II/2 (1941), s. 214-247. Ayrıca genel çalışmalar için bkz.: Mehmet Öz, "Tahrir Defterlerinin Osmanlı Tarih Araştırmalarında Kullanılması Hakkında Bazı Düşünceler", Vakıflar Dergisi (VD), C. XXII 1991.

180223

Uluslararası
OSMANLI'DAN CUMHURİYETE ÇORUM
Sempozyum

23-25 Kasım 2007

T.C. Cumhurbaşkanlığı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	180223
Tas. No:	956.12 ULU.0

I. CİLT

Çorum, 2008

Yayına Hazırlayanlar

Doç. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ

Doç. Dr. Mesut OKUMUŞ

İrfan YİĞİT

MADDE YAYINLANMADAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

2010

180225

Uluslararası
OSMANLI'DAN CUMHURİYETE ÇORUM
Sempozyum

23-25 Kasım 2007

Türkiye Hizmet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphane	
Dem. No:	180225
Tas. No:	956.12 ULU.0

III. CİLT

Yayına Hazırlayanlar

Doç. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ

Doç. Dr. Mesut OKUMUŞ

İrfan YİĞİT

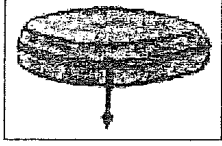
Çorum, 2008

MADE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN OKUMAY

1-2 Ocak 2010

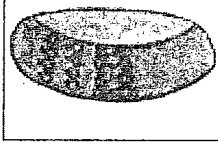
1-5 Ocak 2010

Resim: 52

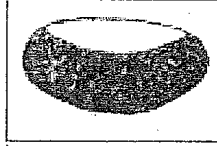
Elifi Nemed

Resim: 53

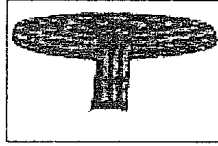
Gayret Kemerı

Resim: 54

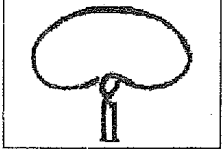
İşlemeli Gayret Kemerı

Resim: 55

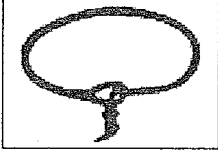
Şedd-i Şerif

Resim: 56

Tiğ-Bend

Resim: 57

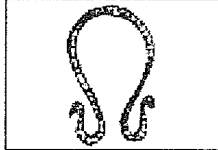
Kanberıye

Resim: 58

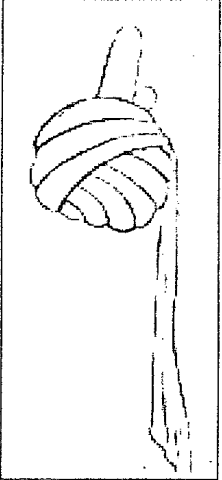
Taşlı Toka

Resim: 59

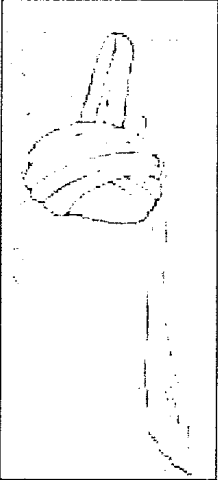
Küpe

Resim: 60

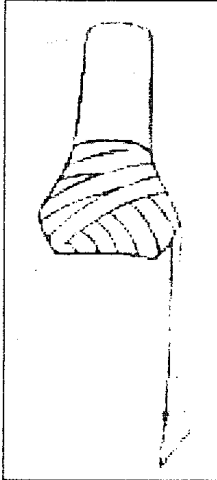
Cüneydî Destar

Resim: 61

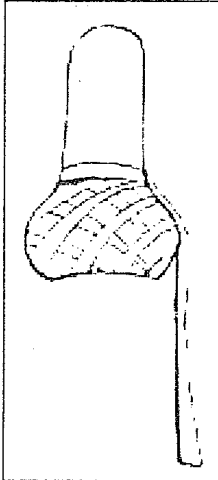
Örfî Destar

Resim: 62

Şekerâviz Destar

Resim: 63

Şekerâviz Kafesi Destar

ÇORUM'DA BEKTÂŞİ ZÂVİYELERİ: TARİHİ SÜREÇLER VE FONKSİYONLARI(*)

Ahmet Cahid HAKSEVER (**)

Özet

Abdalata, Koyun Baba, Demirşeyh, Seydim Sultan, Balım Sultan, Şeyh Âşık ve Abdalbudu Çorum'daki Bektâşî zâviyeleri olup bazıları XIII. yüzyıldan itibaren faaliyet göstermeye başlamıştır. Kırsal kesimlerde kurulmuş olan Bektâşî zâviyeleri devletten himaye ve destek görmüş, geniş vakıf arazilerine sahip olmuşlardır. Bu zâviyeler eğitim-öğretim, fakirlerin doyurulması, yolcuların barındırılması, bölge halkının gözetilmesi, doğal afetlerde yaraların sarılması ve yeniden imar, bölge halkı için toplanma yeri, ziraat planlaması, değirmencilik gibi görevleri yerine getirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Bektâşîlik, zâviye, Çorum.

Çorum Bektashi Zaviyas: Historical Process and Functions

Abstract

Abdalata, Koyun Baba, Demirsheikh, Seydim Sultan, Balım Sultan, Sheikh Ashik and Abdalbudu are The Bektashi zaviyas in Corum and some of them began their activities in XIII. century. Built in rustic areas, Bektashi zaviyas were protected and supported by the government, and they have had large foundation territories. These zaviyas have performed important missions such as education and teaching, feeding of the poor, blessing of the traveller, protection of the territory public, helping and reconstruction in disasters, gathering for public, agriculture planning and milling.

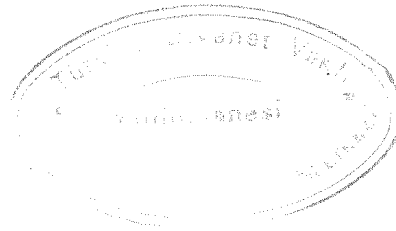
Key Words: Mysticism, Bektashiyya, dervish lodge, Corum.

*) Bu çalışma, Gazi Üniversitesi BAP Merkezi'nce desteklenen "Osmanlı'nın Son Döneminde Çorum" konulu projede yer alan "XIX. Asırda Çorum'da Tasavvufi Hayat" başlıklı araştırmamızın Çorum'daki Bektâşîlik özelinde geliştirilmiş şeklidir.

**) Yrd. Doç. Dr., Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tasavvuf Anabilim Dalı.
(e-posta: ahmetcahid@hotmail.com)

27 Ocak 2010

MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

21 MAYIS 1992

Cumhuriyetin 50. Yilinda Çorum:
1973 Il Yilligi. Ankara, [ca. 1973]. 385 S. : zahlr. Abb. + Tab
Karten.
(Afyon)
Sign.:64030